

Udruženje za
hipertenziju Srbije
Serbian Society
of Hypertension

SUORGANIZATORI
ENDORSEMENT

III INTERNACIONALNI KONGRES UDRUŽENJA ZA HIPERTENZIJU SRBIJE

3rd INTERNATIONAL MEETING OF SERBIAN SOCIETY OF HYPERTENSION

PROGRAM

Beograd 25-28. februar 2012. godine
Belgrade, February 25th-28th, 2012

GENERALNI SPONZOR
MAIN SPONSOR

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Udruženje za hipertenziju Srbije

Udruženje za hipertenziju Srbije (UHS) je najveća organizacija lekara koja se bavi problemom arterijske hipertenzije u Srbiji, posvećena da utiče na problem arterijske hipertenzije i njene posledice. UHS ima članove kako iz Srbije tako i iz zemalja regiona, lekare kardiologe, endokrinologe, nefrologe, specijaliste interne medicine, lekare opšte i preventivne medicine.

Osnovni zadatak Udruženja za hipertenziju Srbije je da poboljša brigu o pacijentima sa hipertenzijom i pridruženim problemima kroz:

- Istraživanja iz oblasti hipertenzije i pratećih poremećaja
- Edukacije lekara pridržavajući se važećih preventivnih mera i najnovijih terapijskih principa

- Edukacije i lečenje pacijenata sa hipertenzijom

Udruženje za hipertenziju Srbije je akreditovan organizator kontinuiranih medicinskih edukacija od strane Saveta lekarske komore Srbije.

Više informacija o Udruženju za hipertenziju Srbije, možete videti na sajtu www.uhsrb-liga.rs

About Serbian Society of Hypertension

The Serbian Society of Hypertension (SSH) is the largest organization of researchers and health care providers in Serbia committed to eliminating hypertension and its consequences. The members of SSH are domestic and international physicians, specialists in cardiology, endocrinology, nephrology, internal medicine, and general practice, as well as other individuals with scientific interest in hypertension.

The primary mission of the Serbian Society of Hypertension is to improve the care of patients with hypertension and associated disorders through following activities:

- Education and treatment of patients with hypertension

- Education of medical doctors about current prevention and treatment strategies in hypertension

- Promotion of scientific research on hypertension and associated disorders, including pathology, prevention, diagnosis, treatment, and psychosocial aspects of hypertension.

The Serbian Society of Hypertension is an accredited provider of Continuing Medical Education (CME) by the Council of Medical Chamber of Serbia.

For more information about the Serbian Society of Hypertension please visit the official web site: www.uhsrb-liga.rs

Sadržaj / Contents

Organizator / Organizer	3
Organizacioni odbor / Organizational Board	6
Naučni odbor / Scientific Board	7
Predavači po pozivu / Invited Facilities	8
Subota, 25. februar / Saturday, February 25 th	11
Nedelja, 26. februar / Sunday, February 26 th	18
Ponedjeljak, 27. februar / Monday, February 27 th	27
Utorak, 28. februar / Tuesday, February 28 th	35
Poster sesija / Poster Session	37
Ponedjeljak, 27. februar / Monday, February 27 th	46
Opšte informacije / Conference Information	48
Index	51

Organizator / Organizer

Udruženje za hipertenziju Srbije
Serbian Society of Hypertension

Suorganizatori / Co-organizers

Udruženje kardiologa Srbije
Cardiology Society of Serbia

Udruženje internista Srbije
Serbian Association of Internal Medicine

Sekcija dijabetologa Srpskog Lekarskog Društva
Diabetology section of Serbian Society of Physician

Endorsement

European Society of Hypertension (ESH)

International Society of Hypertension(ISH)

Poštovane kolegice i kolege,

III Internacionali Kongres Udruženja za hipertenziju Srbije nastavlja tradiciju Kongresa koji će se održavati svake druge godine. Pored pozvanih predavača iz inostranstva i srpskih u kojima će biti obuhvaćene svi važni uzroci kao i posledice hipertenzije, svakako je jednako važno u programu Kongresa ostaviti dovoljno prostora za stručna saopštenja lekara. Time se naime potiče naučno nadmetanje, kao i rekapitulacija svega bitnoga u hipertenziji tokom prethodne dve godine. Na ovogodišnjemu Kongresu nastojat ćemo već tradicionalnu strukturu osvežiti i nekim novim sadržajima kao što su prikazi odabranih kliničkih slučajeva, koji će, uveren sam, potaknuti kreativne rasprave i pružiti priliku najboljim mladim kardiolozima ili specijalizantima da pokažu veštinu sažetoga i argumentovanog prikazivanja najzanimljivijih radova iz kliničke prakse.

Udruženje za hipertenziju Srbije tradicionalno se oslanja na široku međunarodnu suradnju, jer je nama, kao predstavnicima važne medicinske struke cilj uklopiti se i biti prepoznatljiv izvan granica domovine. Posebnu zahvalnost izražavamo Evropskom Udruženju za hipertenziju (ESH) - danas veoma uticajnoj organizaciji u svetu. Stoga smo ponosni što se ovaj naš Kongres održava uz njihovu pomoć i pod njihovim pokroviteljstvom.

Takodje moramo naglasiti i odličnu saradnju sa farmaceutskim i ostalim kompanijama

Koje se usmerene prema problemu povišenog krvnog pritiska. Bez njihove pomoći i podrške ovakvi skupovi ne bi se mogli organizovati. Satelitski simpoziji sponzorirani od strane farmaceutskih kuća imaju zadatak predstavljanja rezultata velikih kliničkih studija, koje su utemeljene na strogim naučnim kriterijima i predstavljaju putokaze u budućnosti rešavanja problema povišenog krvnog pritiska.

Pored kongresa o hipertenziji uporedo održaće se i edukacija medicinskih sestara, jer se je pokazalo da uloga medicinskih sestara je veoma važna u sagledavanju problema povišenog krvnog pritiska, pa stoga podržavamo i buduće ovakve skupove.

Na kraju, osim stručnih i naučnih sadržaja, Kongres je dobra prilika za kolegijalne susrete.

Bogat društveni program kao i uživanje u čarima Beograda upotpuniće sveopšti doživljaj kao i ostaviti upečatljive utiske o Kongresu Udruženja za hipertenziju Srbije.

dr Dragan Lović
Predsednik Udruženja
za hipertenziju Srbije

Doc. dr Vesna Stojanov
Podpredsednik Udruženja
za hipertenziju Srbije

Dear colleagues,
Ladies and Gentlemen,

The Third International Congress of the Serbian Society of Hypertension follows the tradition of previous congresses and it takes place every second year. Apart from invited lecturers from Serbia and other countries, medical doctors will have enough space to present their practical experiences on causes, treatment and consequences of hypertension. This will support scientific research, and be an opportunity to systematize our knowledge on hypertension collected in the last two years.

This year, we will tend to freshen up our traditional structure of the Congress with some new ideas, such as the presentation of case reports from clinical practice. I am convinced that these reports would stimulate creative discussions among professionals and provide an opportunity for young cardiologists to show their presentation skills.

Serbian Society of Hypertension has a long tradition of international collaboration. We, as representatives of medical profession, want to connect to other professionals and to be recognized outside the borders of our country. We are very grateful to the European Society of Hypertension, a very influential organization in the world. We are proud to have this Congress organized with their help and support.

We must also highlight that we have an excellent cooperation with pharmaceutical and other companies, dedicated to the problem of high blood pressure. Without their support, such meetings would be impossible to organize. The satellite symposia sponsored by pharmaceutical companies will present the results of great clinical studies. These studies are based on strict scientific criteria and show the direction toward the future treatment of high blood pressure.

Beside this congress, the education of nurses will take place at the same time. The role of nurses is very important in the overview of the problem of hypertension, and we will therefore support future events of this kind.

Finally, apart from getting new knowledge, this Congress is a good opportunity for social meetings. Social events that are included in the program will fulfill the general mission of the Congress of the Serbian Society of Hypertension. We hope that you will enjoy this beautiful winter in Belgrade.

Dragan Lović
President of the Serbian
Society of Hypertension

Vesna Stojanov
Vicepresident of the Serbian
Society of Hypertension

Organizacioni odbor Organizational board

Predsednik President

Dragan Lović

Potpredsednici Vice Presidents

Vesna Stojanov
Athanasios J. Manolis (Greece)
Josep Redon (Spain)
Anthony Heagerty (UK)

Organizacioni odbor Organizational board

Branko Jakovljević
Živoslava Branković
Mirjana Krotin
Steva Pavlović
Miloš Stojanović
Dušan Bastać
Dragan Djordjević
Marija Zdravković

Sekretari Secretary

Bojana Subotić
Marija Matić
Milica Marinković

Naučni odbor Scientific Board

Predsednici / Presidents

Giuseppe MANCIA (Italy)

Miodrag OSTOJIĆ

Nebojša LALIĆ

Aleksandra ARANĐELOVIĆ

Slobodan ANTIĆ

Svetlana APOSTOLOVIĆ

Dušan BASTAĆ

Goran BELOJEVIĆ

Biljana BELESLIN

Branko BELESLIN

Ivan BOGDANOVIĆ

Vojislav BOGOSAVLJEVIĆ

Ljiljana BESLAĆ BUMBAŠIREVIĆ

Ivan ČINARA

Jasmina ČIRIĆ

Lazar DAVIDOVIĆ

Nebojša DESPOTOVIĆ

Milica DEKLEVA

Nenad DIKIĆ

Ana ĐORĐEVIĆ DIKIĆ

Milivoj DOPSAJ

Gordana MAŠIREVIĆ DRAŠKOVIĆ

Nada DUBLJANIN

Dragan ĐORĐEVIĆ

Branko ĐUROVIĆ

Slobodan GAJIĆ

Branko JAKOVLJEVIĆ

Aleksandar JANIĆIJEVIĆ

Tamara JEMCOV

Dejana JOVANOVIĆ

Ivana JOVANOVIĆ

Vladimir JOVANOVIĆ

Jelica KALENIĆ

Radivoj KOCIĆ

Goran KORAČEVIĆ

Mirjana KROTIN

Katarina LALIĆ

Nebojša LALIĆ

Milan LATAS

Branko LOVIĆ

Dragan LOVIĆ

Živan MAKSIMOVIĆ

Zlatko MEHMEDEGOVIĆ

Milija MIJAJLOVIĆ

Goran MILAŠINOVIĆ

Srđan MILOVANOVIĆ

Branislav MILOVANOVIĆ

Radomir NAUMOVIĆ

Ivana NEDELJKOVIĆ

Milan NEDELJKOVIĆ

Igor NIKOLIĆ

Nataša MARKOVIĆ NIKOLIĆ

Sanja SIMIĆ OGRIZOVIĆ

Miodrag OSTOJIĆ

Katarina PAUNOVIĆ

Aleksandra PAVLOVIĆ

Milan PAVLOVIĆ

Siniša PAVLOVIĆ

Steva PAVLOVIĆ

Zorana PAVLOVIĆ

Jovan PERUNIČIĆ

Milan PEĐAKOV

Milica PEŠIĆ

Milan PETROVIĆ

Dragana RADIVOJEVIĆ

Marina RADOSAVLJEVIĆ

Miodrag RAKIĆ

Srđan RASPOPOVIĆ

Nikola REPAC

Jelena STEPANOVIĆ

Miloš STOJANOVIĆ

Vesna STOJANOV

Miodrag STOJISAVLJEVIĆ

Edita STOKIĆ

Svetomir STOŽINIĆ

Vuk ŠĆEPANOVIĆ

Nadežda ŠTERNIĆ

Višeslav HADŽI TANOVIĆ

Goran TASIĆ

Ivan TASIĆ

Bosiljka VUJISIĆ TEŠIĆ

Miloje TOMAŠEVIĆ

Svetlana VUJOVIĆ

Olivera VUKOVIĆ

Marija ZDRAVKOVIĆ

Srđa ZLOPAŠA

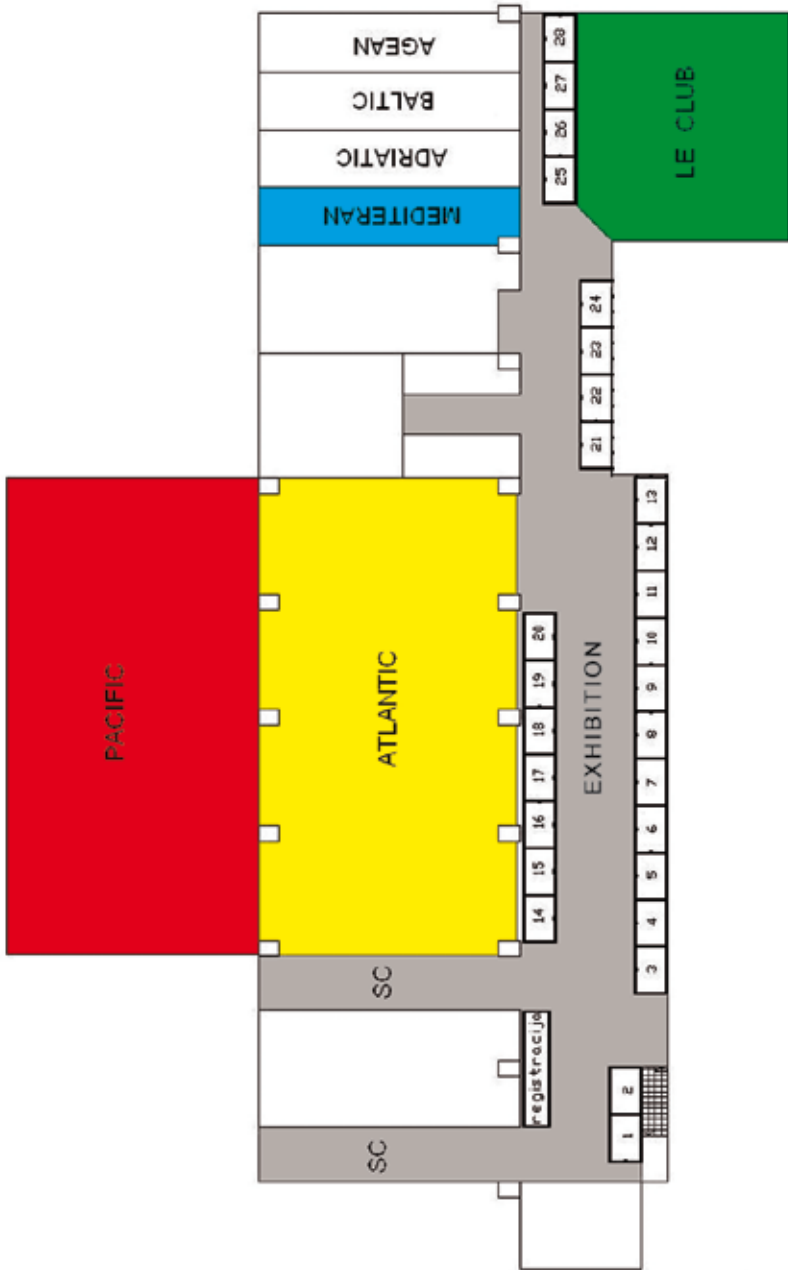
Miloš ŽARKOVIĆ

Nina JAPUNDŽIĆ ŽIGON

Predavači po pozivu

Invited Facilitates

Rok ACCETO (Slovenia)
George BAKRIS (USA)
Claudio BORGHI (Italy)
Jana BRGULJAN (Slovenia)
Antonio COCA (Spain)
Charlotte CLARK (United Kingdom)
Michalis DOUMAS (Greece)
Maria DOROBANTU (Romania)
Serap ERDINE (Turkey)
Robert FAGARD (Belgium)
Dan GAITA (Romania)
Anthony HEAGERTY (United Kingdom)
Bojan JELAKOVIĆ (Croatia)
Stevo JULIUS (USA)
Sverre KJELDSEN (Norway)
Vasilios KOTSIS (Greece)
Graham MACGREGOR (United Kingdom)
Giuseppe MANCIA (Italy)
Athanasios MANOLIS (Greece)
Peter NILSSON (Sweden)
Gianfranco PARATI (Italija)
Andreas PITTARAS (Greece)
Josep REDON (Spain)
Sekib SOKOLOVIĆ (Bosnia and Herzegovina)
Svetozar SRDIĆ (Bosnia and Herzegovina)
Stela STABOULI (Greece)
Costas TSIOUFIS (Greece)
Margus VIIGIMA (Estonia)
Alberto ZANCHETTI (Italy)

Plan hotela Continental
Continental Hotel Plan

PROGRAM

III INTERNACIONALNI KONGRES
UDRUŽENJA ZA HIPERTENZIJU SRBIJE

3rd INTERNATIONAL MEETING
OF SERBIAN SOCIETY OF HYPERTENSION

25-28. FEBRUAR 2012.

FEBRUARY, 25th-28th, 2012

9.00

Registracija učesnika / Registration of participants

**Sala I / Hall I
ATLANTIC****10.30-11.00 (SRB)****Značaj dijagnostifikovanja arterijske hipertenzije****The importance of diagnosing arterial hypertension****Moderatori/Chairpersons: V. Stojanov, D. Lović**

- 10.30-10.45 V. Stojanov **Da li dobro merimo krvni pritisak**
Do we measure blood pressure correctly?
- 10.30-11.00 D. Lović **Centralni aortni pritisak**
Central aortal pressure

11.00-12.00 (SRB)**Faktori rizika za nastanak arterijske hipertenzije****Risk factors for the development of arterial hypertension****Moderator /Chairperson: B. Jakovljević**

- 11.00-11.15 B. Jakovljević **Ishrana i arterijska hipertenzija**
Nutrition and arterial hypertension
- 11.15-11.30 Z. Pavlović **Stres i arterijska hipertenzija**
Stress and arterial hypertension
- 11.30-11.45 G. Belojević **Životna sredina i arterijska hipertenzija**
Environment and arterial hypertension
- 11.45-12.00 M. Dopsaj **Fizička aktivnost i arterijska hipertenzija**
Physical activity and arterial hypertension

12.00-13.30 (SRB)**Hipertenzija i bubrežne bolesti****Hypertension and kidney disease****Moderator/ Chairperson: R. Naumović**

12.00-12.15	S. Simić-Ogrizović	Fetalno programiranje - uticaj na razvoj hipertenzije i bubrežne slabosti u adultnom dobu
Fetal programing - effect on hypertension and chronic kidney failure in adolescents
12.15-12.30	T. Jemcov	Hipertenzija i progresija hronične slabosti bubrega
Hypertension and the progression of chronic kidney failure
12.30-12.45	S. Pavlović	Lečenje hipertenzije kod bolesnika na hemodijalizi
Treatment of hypertension in patients at hemodialysis
12.45-13.00	D. Radivojević	Lečenje hipertenzije kod bolesnika sa presađenim bubregom
Treatment of hypertension in patients with kidney transplant
13.00-13.15	R. Naumović	Hipertenzija, bubreg i trudnoća
Hypertension, kidney and pregnancy
13.15.-13.30		Diskusija / Discussion

13.30-15.00 (ENG)**Hypertension and Cardiovascular risk****Hipertenzija i kardiovaskularni rizik****Moderator /Chairpersons:****M. Viigima (Estonia), M. Doumas (Greece)**

- 13.30.- 13.50 A. Manolis (Greece) **From hypertension to heart failure**
Od hipertenzije do srčane insuficijencije
- 13.50.-14.10 C. Borghi (Italy) **Pathophysiological interactions between hypertension and lipid profile**
Patofiziološke interakcije između hipertenzije i nivoa lipida
- 14.10-14.30 A. Coca (Spain). **How to manage resistant hypertension**
Kako lečiti rezistentnu hipertenziju?
- 14.30- 14.50 M. Dorobanțu (Rom.) **Prevalence of Hypertension and Cardiovascular risk profile in adult population in Romania (SEPHAR Study)**
Prevalenca hipertenzije i profil faktora rizika za kardiovaskularne bolesti kod odraslih u Rumuniji (SEPHAR studija)
- 14.50 -15.00 **Diskusija / Discussion**

15.00-16.15 (ENG)**ABPM and treatment of hypertension****ABPM i lečenje hipertenzije****Moderatori / Chairpersons: G. Parati (Italija), M. Stojanović**

15.00-15.20	V. Kotsis (Greece)	The role of ABPM in the diagnosis of masked hypertension
Uloga ambulatornog monitoringa krvnog pritiska u dijagnozi maskirane hipertenzije
15.20-15.45	G. Parati (Italy)	Usefulness of ABPM and Home BPM in the management of hypertension
Korisnost ambulatornog monitoringa krvnog pritiska i kućnih merenja pritiska u lečenju hipertenzije
15.45- 16.05	M. Viigima (Estonia)	Free or fixed combinations in treatment of hypertension?
Slobodne ili fiksne kombinacije lekova u tretmanu hipertenzije?
16.05-16.15		Diskusija / Discussion
16.15-16.30		Pauza / Break

16.30- 18.00 (ENG)**Can we have the same guidelines across the world?****Možemo li imati zajedničke vodiče za hipertenziju u svetu?****Chairpersons: V. Stojanov, A. Manolis (Greece), M. Ostojić**

- 16.30-16.45 D. Lović **Setting the basis for a Balkan Hypertension screening: difficulties and opportunities**
Osnove Balkanskog Udruženja za hipertenziju: teškoće i mogućnosti
- 16.45-17.05 G. Bakris (USA) **New guidance for blood pressure levels in diabetes and kidney disease**
Novi vodič za nivoe krvnog pritiska u dijabetesu i bubrežnim bolestima
- 17.05-17.25 G. Mancia (Italy) **Short and long-term blood pressure variability**
Kratkorična i dugoročna varijabilnost krvnog pritiska
- 17.25-17.40 P. Nilsson (Sweden) **What's new in a field of hypertension in year 2011**
Šta je novo u oblasti hipertenzije 2011. godine?
- 17.40-18.00 A. Heagerty (UK) **New UK Guidelines**
Nove britanske smernice za hipertenziju
- 18.30-19.00
Scientific documentary film
Interduction: G. Parati
The highest cardiovascular laboratory in the world"
- 19.00**
Opening Ceremony
HALL ATLANTIC
Welcome cocktail

**Sala II / Hall II
PACIFIC****11.00-13.00 (SRB)****Vaskularne hipertenzije i promene na perifernim krvnim sudovima****Moderator/ Chairperson: Ž. Maksimović**

11.00-11.20	Ž. Maksimović	Periferna okluzivna arterijska bolest i hipertenzija
Peripheral occlusive arterial disease and hypertension
11.20-11.40	L. Davidović	Hipertenzija i aneurizmatička bolest
Hypertension and aneurism disease
11.40-11.55	S. Cvetković	Značaj hipertenzije kod pacijenata sa karotidnom bolesti
The importance of hypertension in patients with carotid disease
11.55-12.10	I. Činara	Osobitosti antihipertenzivne terapije u bolesnika sa perifernom okluzivnom bolesti
Antihypertensive therapy in patients with peripheral occlusive disease
12.10-12.25	M. Marković	Renovaskularna hipertenzija – PTA i hirurški aspekti
Renovascular hypertension – PTA and surgical aspects
12.25-12.40	Kostić	Aortoilijačna stenozantno okluzivna bolest i hipertenzija
Aorto-iliac occlusive stenosis and hypertension
12.40-12.00	R. Sinđelić	Značaj hipertenzije za anesteziju
The importance of hypertension in anaesthesia

13.00-14.00**Moderator/ Chairperson : N. Marković-Nikolić****Značaj vazoselektivnosti
antagonista kalcijuma u izboru
terapije – primeri iz kliničke prakse****15.00-16.00****Interventna terapija arterijske hipertenzije****Moderator/ Chairperson: M. Nedeljković**

15.00-15.15	M. Nedeljković	Rezistentna arterijska hipertenzija
15.15-15.30	A. Arandelović	Renalna denervacija, od pretpostavke do preporuka
15.30-15.45	M. Dobrić	Renovaskularna hipertenzija
15.45-16.00	Z. Mehmedbegović	Stimulacija baroreceptora karotidnog sinusa

**Sala I / Hall I
ATLANTIC****9.00 -10.15 (SRB)****Moderator/ Chairperson: S. Milovanović**

9.00-9.15	M. Latas	Hipertenzija iz perspektive kognitivno-bihejvioralne teorije i terapije
Hypertension from a cognitive-behavioral perspective
9.15- 9.30	O. Vuković	Tipologija ličnosti i hipertenzija
Personality typology and hypertension
9.30- 9.45	S. Milovanović	Neželjeni efekti psihofarmaka na kardiovaskularni system
Adverse effects of psychiatric medicines on cardiovascular system
9.45- 10.00	Z. Pavlović	Primena anksiolitika u hipertenziji. Za i protiv
The use of anxiolytic drugs in hypertension. Pro et contra
10.00-10.15	S. Zlopaša	Strah, ljutnja i hipertenzija
Fear, anger and hypertension
10.15-10.30		Pauza / Break

10.30-11.30 (SRB/ENG)**Metabolički sindrom****Metabolic Syndrome****Moderatori / Chairpersons: M. Ostojić, N. Lalić**

- 10.30-10.50 M. Ostojić **Metabolički sindrom i kardiometabolički rizik**
Metabolic syndrome and cardiometabolic risk
- 10.50-11.10 N. Lalić **Patogeneza hipertenzije u dijabetesu**
Pathogenesis of hypertension in diabetes
- 11.10-11.30 P. Nilsson (Sweden) **Risk factor control in type 2 diabetes – update 2011**
Kontrola faktora rizika u dijabetesu tip 2 – novine 2011. godine

11.30-13.00 (ENG)**Dileme u hipertenziji****The dilemmas in hypertension****Moderatori / Chairpersons: D. Lović, V. Stojanov, P. Nilsson (Sweden)**

- 11.30-11.50 A. Zanchetti (Italy) **How far should blood pressure be decreased in hypertension? The dilemma of the J-shaped curve**
Koliko treba sniziti krvni pritisak pri lečenju hipertenzije? Dilema J krive
- 11.50-12.10 S. Kjeldsen (Norway) **Status for evidence-based treatment of hypertension**
Lečenje hipertenzije zasnovano na dokazima
- 12.10- 12.30 C. Tsioufis (Greece) **Renal sympathetic denervation: From research to current therapy**
Denervacija simpatičkih nerava bubrega: od istraživanja do terapije
- 12.30-12.45 S. Erdine (Turkey) **Gender Differences in Pathophysiology and Treatment of Hypertension**
Polne razlike u patofiziologiji i lečenju hipertenzije

13.00 -14.00 (ENG)**Krvni pritisak kod dece****Blood pressure in children****Moderator/ Chairperson: G. Belojević**

- 13.00-13.15 C. Clark (UK) **The role of stress in adolescence**
Uloga stresa u adolescenciji
- 13.15-13.30 K. Paunović **Merenja krvnog pritiska – izazovi u epidemiološkim studijama**
Blood pressure measurements in children – challenges in epidemiological studies
- 13.30-13.45 G. Belojević **Buka i krvi pritisak kod dece – rezultati međunarodnih studija**
Noise and children's blood pressure in international studies
- 13.45-14.00 S. Stabouli (Greece) **Essential Hypertension in Children and Adolescents**
Esencijalna hipertenzija kod dece i adolescenata

14.00 -15.00**Pauza / Break**

15.00-17.00 (ENG)

Joint Meeting of ISH (International Society of Hypertension) / SSH (Serbian Society of Hypertension) and Balkan Countries

Zajednički simpozijum Svetskog Udruženja za hipertenziju (ISH), Udruženja za hipertenziju Srbije (UHS) i balkanskih zemalja

Moderatori / Chairpersons:

A. Heagerty (United Kingdom), S. Erdine (Turkey),

J. Brguljan (Slovenia), D. Lović, V. Stojanov

- 15.00-15.20 S. Julius (USA) **The Central Nervous System Imbalance and Cardiovascular Risk in Prehypertension**
Disbalans u cnetralnom nervnom sistemu i kardiovaskularni rizik kod osoba sa prehipertenzijom
- 15.20- 15.40 R. Fagard (Belgium) **Which exercise to lower blood pressure: endurance, resistance, or both?**
Koja vrsta vežbanja može smanjiti krvni pritisak: vežbe izdržljivosti, vežbe otpora ili obe vrste?
- 15.40- 15.55 A. Pittaras (Greece) **Importance of salt and the exercise in management of Hypertension**
Značaj soli i fizičkog treninga u hipertenziji
- 15.55- 16.15 A. Heagerty (UK) **Should diastolic blood pressure be lowered to Less than 70 mmHg to control systolic hypertension?**
Da li treba sniziti pritisak ispod 70 mmHg u kontroli sistolne hipertenzije?
- 16.15-16.30 D. Lović **The risk of atrial fibrillation in hypertension**
Rizik za nastanak atrijalne fibrilacije u arterijskoj hipertenziji
- 16.30-16.45 A. Manolis (Greece) **New anticoagulation therapy and arterial hypertension**
Novi antikoagulantni lekovi i arterijska hipertenzija
- 16.45-17.00 B. Jelaković (Croatia) **Endemic nephropathy and hypertension**
Endemska nefropatija i hipertenzija

17.00 -18.30 (ENG)**Strategies to prevent development of hypertension****Strategije za prevenciju hipertenzije****Moderatori / Chairpersons:****D. Gaita (Romania), M. Doumas (Greece), B. Jelaković (Croatia)**

17.00-17.15	R. Acceto (Slovenia)	Arterial stiffness in clinical practice
Krutost arterija u klinickoj praksi
17.15-17.30	S. Sokolović (BIH)	The association between hypertension and hyperuricemia
Udruženost hipertenzije i hiperurikemije
17.30-17.45	D. Gaita (Romania)	What we learn from EuroAspire Study
Šta smo naučili iz EuroAspire studije
17.45-18.00	J. Brguljan (Slovenia)	Hypertension guidelines-how and when to be modified for Clinical practice
Vodiči za hipertenziju: kada i kako ih primeniti u kliničkoj praksi
18.00-18.15	M. Doumas (Greece)	Hypertension, antihypertensive drugs and sexual dysfunction
Hipertenzija, antihipertenzivni lekovi i seksualna disfunkcija

Sala II / Hall II PACIFIC

9.00- 10.00 (SRB)

Hipertenzija i fizička aktivnost

Predsedavajući / Chairperson: N. Dikić

9.00-9.15	V. Stojanov	Vežbanje i hipertenzija
9.15-9.30	N. Dikić	Exercise is medicine
9.30-9.45	M. Vukašinović-Vesić	Prevencijom protiv hipertenzije
9.45-10.00	N. Radivojević	Project - Belgrade active city

10.00-10.45

Moderatori/ Chairpersons:

B. Jelaković (Zagreb, Croatia), A. Kumar JAIN (London, UK)

**Renal Sympathetic Denervation-Hew
Therapeutic approach in the treatment
of Resistant Hypertension**

11.00 -11.45

Moderator/ Chairperson B. Ivanović

**Da li je lečenje arterijske
hipertenzije šablon ili izazov?**

11.45 -12.00

Pauza /Break

12.00-13.00

Moderatori / Chairpersons: M. Mirić, P. Otašević

**Zofecard – samo još jedan
ACE inhibitor?**

Zofecard – yet another ACE inhibitor?

13.00 -13.45**Predsedavajući / Chairperson: V. Stojanov****Mesto blokade sistema renin angiotenzin u terapiji hipertenzije**

V. Stojanov.

Blokada sistema renin angiotenzin u terapiji arterijske hipertenzije - Skopryl studija**14.00-15.00****Pauza / Break****16.00- 17.30 (SRB)****Hot topics u endokrinim hipertenzijama****Hot topics in endocrine hypertension****Moderatori / Chairpersons: M. Petakov, S. Vujović**

16.00-16.15

M. Petakov

Feohromocitom

Pheochromocytoma

16.15-16.30

J. Ćirić

Primarni aldosteronizam

Primary aldosteronism

16.30-16.45

M. Žarković

Hipertenzija i kortikosteroidi

Hypertension and corticosteroid drugs

16.45 -17.00

S. Vujović

Hipertenzija u klimakterijumu

Hypertension in menopause

17.00-17.15

M. Stojanović

Ambulatorni monitoring krvnog pritiska u endokrinim hipertenzijama

Ambulatory blood pressure monitoring in endocrine hypertension

17.15- 17.30

B. Beleslin

Neobične prezentacije sekretornih adrenalnih tumora

Unusual presentations of secretory adrenal tumors

Sala III / Hall III MEDITERAN

Oral Presentation

Original abstract presentations

9.00- 10.30

Predsedavajući / Chairpersons: D. Djordjević, D. Bastać

9.00-9.10.	M. Kadić, Sabina Stanič Catić,
Draginja Radunović, Marina Kljajević	HTA u ambulanti izabranog doktora
9.10.-9.20	B. Lončarević, M. Lončarević	Epidemioloske karakteristike hipertenzivne populacije zlatiborskog regiona
9.20.-9.30	J. Bošković, M. Vukelić	Hipertenzija u djece- prikaz slučaja iz ambulante
9.30- 9.40	I. Erović, Mevlida Gusinjac	Metabolički sindrom i hipertenzija
9.40-9.50	D. Tasic, D. Stanisic	Hipertenzija i gojaznost kod starih
9.50-10.00	Sokolović Š, Šečić D, Bešlagić R, Nurkić M, Kurbašić I, Mačkić D.	The importance of standard stress test in evaluation of the puls pressure and heart rate in normal and impaired left ventricular function
10.00-10.10	D. Bastać, Z. Joksimović	Odnos varijabilnosti arterijskog pritiska, pulsnog pritiska I ranog jutarnjeg pritiska iz ambulatornog 24-časovnog monitoringa pritiska sa ehokardiografskim parametrima tkivnog dopplera
10.10-10.20	D. Djordjević, S. Micić, I. Tasić, M. Lović, D. Lović, B. Stamenković	Uspešnost dostizanja ciljnih vrednosti arterijskog krvnog pritiska u ambulantnim uslovima tokom trogodišnjeg lečenja
10.20-10.30		Diskusija

17.00- 18.30**Oral Presentation****Original abstract presentations****Predsedavajući / Chairpersons: R. Živković, Ž. Branković**

- 17.00-17.10 D. Tasić, D. Stanišić
Hiponatremija i tijazidni diuretici
- 17.10-17.20 B. Jelenković, B. Vasić, I. Novaković, B. Petrović, M. Radičev
Arterijski krvni pritisak kod predgojazne i gojazne dece uzasta 10. godina u JUSAD studiji
- 17.20-17.30 I. Gašanin
Fibromiozitis glave kao čest uzrok urgentne intervencije kod esencijalne hipertenzije
- 17.30-17.40 I. Erović, M. Gusinjac
Hipertenzija i gojaznost
- 17.40-17.50 I. Gašanin
Visok efekat lečenja teške i maligne esencijalne hipertenzije u periodu od 1998- 2010.godine
- 17.50-18.00 S. Kostić, I. Tasić, D. Mijalković, D. Đorđević, T. Savić
Neinvazivni markeri ateroskleroze kod pacijenta sa arterijskom hipertenzijom
- 18.00-18.15 G. Vukčević Milošević, M. Tomić, J. Kostić, B. Terzić, G. Nikčević, N. Banković, M. Marjanović, B. Subotić, N. Radivojević, S. Vasić, B. Ivanović, V. Stojanov
Refraktorna hipertenzija - Prikaz slučaja
- 18.15-18.30 B. Parapid, V. Vukčević, B. Obrenović Kirčanski, D. Simić, N. Milić, S. Stojković, I. Nedeljković, O. Nedeljković Arsenović, M. Ostojčić
Hypertension and its impact on global and coronary artery disease mortality in the Serbian cohorts of the Seven Countries Studies: the 40 years follow up results

Sala I / Hall I
ATLANTIC**9.00-10.30 (SRB)****Hipertenzija i mozak****Hypertension and brain****Predsedavajući / Chairperson: N. Šternić**

9.00-9.25	N. Šternić	Hipertenzija kao faktor rizika za moždani udar: terapijski pristup iz neurološkog ugla
Hypertension as risk factor for stroke:
Therapeutic approach from a neurological point of view
9.25-9.45	Lj. Beslač Bumbaširević	Hipertenzija u akutnom moždanom udaru
Hypertension in acute stroke
9.45-10.00	A. Pavlović	Hipertenzija i bolest malih krvnih sudova mozga
Hypertension and small vascular disease of brain
10.00-10.15	M. Mijajlović	Hipertenzija i vaskulno kognitivno oštećenje
Hypertension and vascular cognitive impairment
10.15-10.30	D. Jovanović	Hipertenzija i intracerebralno krvarenje
Hypertension and intracerebral bleeding
10.30-11.00		Pauza / Break

11.00-12.00 (SRB)**Pretkomorska fibrilacija i hipertenzija****Atrial fibrillation and hypertension****Predsedavajući/ Chairperson: G. Milašinić**

- 11.00-11.15 S. Raspopović **Važnost pojave pretkomorske fibrilacije u bolesnika sa hipertenzijom**
The importance of atrial fibrillation in patients with hypertension
- 11.15-11.30 S. Pavlović **Izbor optimalnog lečenja pretkomorske fibrilacije u bolesnika sa hipertenzijom**
Selection of optimal treatment of atrial fibrillation in patients with hypertension
- 11.30- 11.45 G. Nikčević **Ehokardiografska procena bolesnika sa udruženom hipertenzijom i pretkomorskom fibrilacijom**
Assessment of patients with concomitant hypertension and atrial fibrillation by echocardiography
- 11.45 -12.00 G. Milašinić **Opšte preporuke za pristup bolesnika sa udruženom hipertenzijom i pretkomorskom fibrilacijom**
General recommendations for treatment of patients with concomitant hypertension and atrial fibrillation

12.00- 13.00 (SRB)

Specifičnosti tretmana pojedinih oblika hipertenzivne krize
Specificity of treatment of various forms of hypertensive crisis
Moderator / Chairperson: G. Koraćević

12.00-12.15	M. Pavlović	Hipertenzivna kriza i akutna srčana insuficijencija
Hypertensive crisis and acute heart failure
12.15- 12.30	G. Koraćević	Hipertenzivna kriza i disekcija aorte
Hypertensive crisis and aortic dissection
12.30-12.45	S. Apostolović	Hipertenzivna kriza i akutni koronarni sindrom
Hypertensive crisis and acute coronary syndrome
12.45-13.00	M. Zdravković	Perioperativna hipertenzivna kriza
Perioperative hypertensive crisis

15.00-16.30 (SRB)

Hipertenzivna hipertrofija miokarda leve komore
Hypertensive left ventricular hypertrophy
Moderator/ Chairperson: B. Lović

15.00-15.20	B. Lović	Hipertenzija i hipertrofija leve komore
Hypertension and left ventricular hypertrophy
15.20.15.35	G. Koraćević	EKG promene u hipertrofiji leve komore
Electrocardiographic changes in left ventricular hypertrophy
15.35-15.50	I. Nedeljković	EHO promene u hipertrofiji leve komore
Echocardiographic changes in left ventricular hypertrophy
15.50-16.00	D. Bastać	Hipertrofija leve komore i koronarna bolest
Left ventricular hypertrophy and coronary heart disease
16.00-16.15	S. Pavlović	Hipertrofija leve komore i poremećaji ritma
Left ventricular hypertrophy and arrhythmias
16.15-16.30	D. Đorđević	Hipertrofija leve komore i srčana insuficijencija
Left ventricular hypertrophy and heart failure

16.30-18.00 (SRB)**Neinvazivna funkcionalna dijagnostika kod bolesnika sa hipertenzijom****Non-invasive functional diagnostics in patients with hypertension**
Predsedavajući / Chairpersons: B. Beleslin, M. Dekleva

16.30- 16.50	M. Petrović	Procena funkcije leve komore u hipertenziji
Assessment of left ventricular function in hypertension
16.50-17-05	J. Stepanović	Stres ehokardiografski test u hipertenzivnih pacijenata.
Stres- echocardiography test in patients with hypertension
17.05-17.25	I. Nedeljković	Značaj ergospirometrije kod bolesnika sa hipertenzijom
The importance of ergospirometry in patients with hypertension
17.25-17.45	A. Đorđević Dikić	Koronarna rezerva protoka kod hipertenzivnog srca
Coronary flow reserve in hypertensive heart
17.45-18.00	I. Jovanović	Endotelna funkcija kod bolesnika sa hipertenzijom
Endothelial function in patients with hypertension

18.00-19.00 (SRB)**Terapijski vodič za hipertenziju u specijalnim stanjima**
Clinical guidelines for hypertension in special diseases**Moderator / Chairperson: I. Tasić**

18.00-18.15	I. Tasić	Stari
The elderly
18.15.18.30	M. Pešić	Dijabetes melitus
Diabetes mellitus
18.30-18.45	S. Apostolović	Bubrežna bolest
Kidney diseases
18.45-19.00	M. Tomašević	Koronarna bolest i srčana insuficijencija
Coronary heart disease and heart failure

Sala II / Hall II PACIFIC

9.00- 10.30 (SRB)

**Kontraverze diagnostike i terapije hipertenzije
u privatnoj lekarskoj praksi**

22 godine uspešnog rada Privatne lekarske prakse u Srbiji

**The controversies of the diagnostics and treatment
of hypertension in the private practice**

22 years of successful work of private practice in Serbia

Moderatori/ Chairpersons: V. Hadži-Tanović, S. Stožinić

9.00-9.20	V. Hadži-Tanović	Menadžerska bolest i hipertenzija Managerial disease and hypertension
9.20-9.40	D. Bastać	Ehokardiografija u hipertenzivnih bolesnika: Specifičnosti privatne kardiološke prakse Echocardiography in patients with hypertension: The specificities of private practice in cardiology
9.40-10.00	N. Dubljanin	Prevenција i terapija hipertenzije u ordinaciji porodične medicine Prevention and treatment of hypertension at family doctor's office
10.00-10.10	S. Gajić	Primena bisoprolola kod pacijenata sa arterijskom hipertenzijom The use of bisoprolol in patients with arterial hypertension
10.10-10.20	J. Kalenić	Hipertenzija kod sportista Hypertension in athletes
10.20-10.30	Z.Joksimović	Hemodinamski podtipovi hipertenzije, hipertenzija belog mantila i maskirana hipertenzija Hemodynamic subtypes of hypertension, white-coat hypertension and masked hypertension

11.00-12.00 (SRB)**Bolesti aorte i hipertenzija****Diseases of aorta and hypertension****Moderator / Chairperson :B. Vujisić – Tešić, J. Peruničić**

11.00 -11.20	J. Peruničić	Lečenje hipertenzije u akutnom aortnom sindromu
Treatment of hypertension in acute aortic syndrome
11.20-11.40	B. Vujisić – Tešić	Operisana disekcija aorte - kako je lečiti dalje ?
Aortal dissection after surgery – what to do next?
11.40-11.50	M. Boričić	Prikaz slučaja
Case report
11.50-12.00	D. Trifunović	Prikaz slučaja
Case report

12.30- 14.00 (SRB)**Predsedavajući / Chairpersons: M. Krotin, G. Maširević-Dražković**

12.30-12.45	M. Dekleva	Od hipertenzije do srčane slabosti - značaj oksidativnog stresa
From hypertension to heart failure – the importance of oxidative stress
12.45-13.00	N. Marković- Nikolić	Uloga oksidativnog stresa i antioksidativne odbrane u patogenzi hipertenzije
The role of oxidative stress and antioxidative defense in the pathogenesis of hypertension
13.00-13.15	M. Krotin	Opstruktivna Sleep apnea i hipertenzija
Obstructive sleep apnea and hypertension

13.15-13.30	A. Arandelović	Šta znači dobro regulisan krvni pritisak, tj. do kojih vrednosti krvni pritisak treba spuštati.... da li preporuke prate realnu kliničku praksu What does it mean to have a well-regulated blood pressure, i.e. how much should blood pressure be lowered? Do the guidelines comply with actual clinical practice?
13.30-13.45	G. Maširević-Drašković	Uticaj hipertenzije na spavanje The influence of hypertension on sleep
13.45-14.00	N. Despotović	Hipertenzija i komplikacije kod starih osoba Hypertension and complications in the elderly

15.00- 16.30

Moderatori / Chairpersons: S. Antić, R. Kocić

15.00-15.15	S. Antić	Ciljevi u regulaciji glikemije i krvnog pritiska u dijabetesu - Sto niže to bolje?
15.15-15.30	A. Jotić	Terapija hipertenzije u tipu 2 dijabetesa: striktna kontrola za ili protiv?
15.30-15.45	R. Kocić	Hipertenzija i dislipidemija u kardiometaboličkom sindromu
15.45-16.00	K. Lalić	Hipertenzija, ateroskleroza i dijabetes: šta ih povezuje?
16.00-16.15	T. Novaković	Hipertenzija i bolesti štitaste žlezde
16.15-16.30		Diskusija

16.30- 17.30**Savremeni pogledi na dijagnostiku ilečenje hipertenzije u Republici Srpskoj****Predsedavajući / Chairperson: S. Srdić**

- 16.30-16.50 S. Srdić **Uzrok iznenadnog i nejasnog pogoršanja hipertenzije kod, do nedavno, terapijski stabilnih pacijenata – virusna infekcija?**
- 16.50-17.10 V. Katić **Hipertenzivna kriza – komplikacije**
- 17.10-17.30 B. Marković **Učestalost simptoma virusne infekcije i pogoršanja stabilnih hipertoničara u zimskim mjesecima**

17.30 -18.30**Usmena saopštenja originalnih radova****Predsedavajući / Chairperson: I. Tasić, G. Koraćević**

- 17.30-17.45 D. Novaković, S. Pavlović, S. Raspopović, V. Jovanović, G. Nikčević, M. Živković, M. Djurić, G. Milašinović
Edukacija bolesnika sa procedurom ugradnje pejsmejke kao faktor smanjenja straha od intervencije
- 17.45-18.00 D. Novaković, S. Pavlović, S. Raspopović, V. Jovanović, G. Nikčević, M. Živković, M. Djurić, G. Milašinović
Subjektivni doživljaj pejsmejke i karakteristike aparata koje brinu bolesnike
- 18.00-18.10 S. Raspopović, B. Kirčanski, N. Radovanović, V. Jovanović, G. Nikčević, M. Živković, S. Pavlović, G. Milašinović
Hipertenzija kao prognostički faktor kod bolesnika sa implantabilnim kardioverter defibrilatorom - iskustvo jednog centra
- 18.10-18.20 R. Filić, B. Đurić, J. Lalić, D. Reljić
Analiza povezanosti dijagnoze arterijske hipertenzije i kompleksnog poremećaja srčanog ritma registrovanih holter monitoringom
- 18.20-18.30 Diskusija

**Sala I / Hall I
ATLANTIC****9.00-10.30 (SRB)****Hipertenzija i autonomni nervni sistem****Hypertension and autonomic nervous system****Predsedavajući / Chairpersons: B. Milovanovic, N. Japundžić Žigon**

9.00-9.30	B. Milovanović	Genetska determinacija autonomnog nervnog sistema i personalni pristup u lečenju hipertenzije
Genetic determination of the autonomous nervous system and personal approach to hypertension treatment
9.30-10.00	N. Japundžić	Kardiovaskularni varijabilitet i hipertenzija: poreklo, metode ispitivanja značaj u dijagnostici i terapiji
Cardiovascular variability and hypertension: origin, methods of assessment, importance in diagnostics and treatment
10.00-10.15	B. Bjelaković	Značaj analize varijabilnosti krvnog pritiska u dijagnostici hipertrofije leve komore u dece
The importance of blood pressure variability analysis in the diagnostics of left ventricular hypertrophy in children
10.15-10.30	T. Nišić	Ortostatska hipertenzija
Orthostatic hypertension
10.30-11.00		Pauza / Break

11.00-14.00 (SRB)**Intrakranijalna krvarenja i hipertenzija
Intracranial hemorrhage and hypertension
Moderator/ Chairperson: M. Rakić**

- 11.00-11.20 V. Bogosavljević **Klinička slika spontane subarahnoidalne hemoragije**
Clinical picture of spontaneous subarachnoid hemorrhage
- 11.20-11.40 N. Repac **Dijagnostika malformacija mozga**
Diagnostics of vascular malformations of the brain
- 11.40-12.00 B. Đurović **Spontani intrakranijalni hematomi**
Spontaneous intracranial hematomas
- 12.00-12.15 I. Nikolić **Morfometrijski parametri i faktori za rupturu intrakranijalne aneurizme**
Morphometric parameters and risk factors for the rupture of intracranial aneurism
- 12.15-12.30 V. Šćepanović **Gradacija kliničkog stanja vaskularnih malformacija mozga**
Gradation of clinical state of vascular malformations of the brain
- 12.30-12.45 G. Tasić **Modaliteti lečenja aneurizmi i AVM**
Treatment modalities of aneurisms and arteriovenous malformations
- 12.45-13.00 V. Jovanović **Supratentorijalni kavernomi mozga**
Supratentorial cavernomas of the brain
- 13.00-13.15 A. Janićijević **Kavernomi moždanog stabla**
Cavernomas of the brain stem
- 13.15-13.30 I. Bogdanović **Kavernomi motorne zone mozga**
Cavernomas of the motoric area of the brain
- 13.30-13.45 M. Stojisavljević **Epilepsija i intrakranijalne aneurizme**
Epilepsy and intracranial aneurism
- 13.45-14.00 M. Radosavljević **Epilepsija i AVM**
Epilepsy and arteriovenous malformations

**Sala III / Hall III
MEDITERAN****10.00- 15.00****Poster Presentations****Moderatori / Chairpersons: B.Jakovljević, K.Paunović****P1****Metabolički sindrom i arterijska hipertenzija**

B. Saković

Z. Mladenović, B. Joković

Dom zdravlja „Zvezdara“, Beograd

P2**Uticaj metaboličkog sindroma, standardnih faktora rizika i kliničkog statusa na predviđanje ekstenzivnosti koronarne bolesti - iskustvo tercijarnog centra**

Aleksandra Nikolić 1, 2

Dejan Nikolić 1, 3, Violeta Stanimirović 4, Dragan Micić 1, 5, Ljiljana Jovović 2

1Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija,

2Institut za kardiovaskularne bolesti - Dedinje,

3Kliničko-bolnički centar Bežanijska Kosa,

4Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije,

5Klinika za Endokrinologiju KCS

P3**Awareness of dietary salt sources and current intake recommendations among students from University of Novi Sad**

Jovičić Jelena

Novaković Budimka, Grujičić Maja

Faculty of Medicine, University of Novi Sad

P4**Activity of myeloperoxidase and xanthine oxidoreductase in patients with end-stage renal disease and arterial hypertension**

B. Kisić

D. Mirić, M Stanić, A Ilić, I Dragojević

Faculty of Medicine, Kosovska Mitrovica, Serbia, 1Institute of Biochemistry,

3Institute for Preventive Medicine, 2Centre of Medical Biochemistry,

Health Centre Kosovska Mitrovica.

P5**Nivo homocisteina, serumskih lipida i C- reaktivnog proteina u bolesnika sa koronarnom bolešću sa i bez arterijske hipertenzije**

D. Miljković

N. Kostić

Dom zdravlja Varvarin

Zdravstveni centar Kruševac

P6**Prehipertenzija i kardiovaskularni faktori rizika kod radnika železničkog čvora Niš**

M. Nikolić

Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika Železnice Srbije^o Beograd, OJ Niš**P7****Etiologija hipertenzije kod dece školskog uzrasta**

J. Bjelanović

M. Popović, D. Balac

Institut za javno zdravlje Vojvodine

P8**Hipertenzija kao komponenta metaboličkog sindroma kod pacijenata sa nealkoholnom masnom bolešću jetre**

T. Jovanović

A. Jovanović

Vojna bolnica Nis, Interno odeljenje

P9**Kardiovaskularni rizik kod dijabetičara tip 2 na insulinskoj terapiji**

N. Živković

D. Živojinović

Specijalna bolnica Merkur Vrnjačka Banja

P10**Metabolički sindrom i arterijska hipertenzija**

B. Saković

S. Panić

Dom zdravlja „Zvezdara“ Beograd

P11**Primena bisoprolola kod pacijenata sa arteriskom hipertenzijom**

Slobodan Gajić

Specijalistička lekarska ordinacija Sveti Kuzman i Damjan ,Zemun

P12**Funkcija leve komore kod hipertenzivnih dijabetičara tip 2**

O. Jovičić

D. Stanisavljević

Dom zdravlja Arilje - Zdravstveni Centar Užice

P14**Odnos serumske mijeloperoksidaze i arterijskog krvnog pritiska pacijenata na hroničnoj hemodijalizi**

D. Mirić 1

B. Kisić 1, M. Mirić 2

1Medicinski fakultet Priština (Kosovska Mitrovica) i

2Državni univerzitet u Novom Pazaru

P15**Učestalost metaboličkog sindroma kod bolesnika lečenih od akutnog infarkta miokarda u Koronarnoj jedinici Internog odeljenja****ZC Aleksinac**

Marija Miljković

D.Vasić, S.Rakić, L.J.Djindjić, D.Krstev, S.Krstić, M.Stojanović

D.Golubović, I.Lukić

ZC Aleksinac Interno odeljenje

P16**Hipertenzivni plućni edem uz očuvanu kontraktilnu srčanu funkciju**D. Celić¹S. Lazić¹, B. Krdžić¹, S. Pajović¹, M. Zipić¹, G. Antić², B. Mihailović¹.R. Stolić¹, S. Milinić¹

1 Medicinski fakultet u Prištini-Kosovska Mitrovica

2 KBC Priština-Gračanica

P17**Primary hypertension : lisinopril monotherapy treatment approach**

V. Hadjiev

N. Hadjieva, D. Mitevski

PZU „D-r. Vlado Hadjiev“, Bitola ,R. Makedonija

P18**Arterijska hipertenzija i faktori rizika**

Ljubinka Simonović

V.Banković, B. Šarac

Dom zdravlja Niš kućno lečenje

P19**Asimptomatska aneurizma torakalne aorte u arterijskoj hipertenziji - prikaz slučaja**S. Lazić¹B. Lazić², D. Celić¹, M. Zipić¹, D. Rašić¹

Medicinski fakultet Priština, Kosovska Mitrovica, Interna klinika

1 Medicinski fakultet Priština, Kosovska Mitrovica, Hirurška klinika²**P20****Nefrektomija kao ishod neblagovremeno dijagnostikovane i netretirane renovaskularne hipertenzije -prikaz slučaja**S. Lazić¹R. Stolić¹, S. Pajović¹, G. Antić², V. Perić¹

Medicinski fakultet Priština, Kosovska Mitrovica, Interna klinika

1 KBC Priština, Gračanica²**P21****Hipokalemija jedan od simptoma jednostrane renalne arterijske stenozе -Prikaz slučaja-**

V. Plečić Knežević

D. Knežević, J. Stojić, R. Vilotić Subotić

ZC Valjevo

P22**Antihipertenzivni lekovi i njihov uticaj na metabolizam lipida**

N. Nenadić (1)

LJ. Kolarski Nenadić, (2), D.Skokić (3),T.Stojanović (1)

I.Damnjanović(1). S.Manojlović (1) T.Bodro (4)

1) DZ Zvezdara, Beograd ,

2) DZ Simo Milošević,Beograd,

3)KBC Dr D Mišović ,Beograd,

4) GZ za gerontologiju, Beograd

P23**Kvalitet života hipertenzivnih bolesnika u funkciji gojaznosti**

N. Vukadinović

B.Cimbaljević

ZC Kruševac , Dom Zdravlja Kruševac

P24**Otkrivanje faktora rizika za nastanak hipertenzije**

B. Cimbajević

N. Vukadinović

ZCK, Dom zdravlja Kruševac

P25**Analiza parametara vremenskog domena varijabilnosti srčane frekvence kod postinfarktnih bolesnika sa najčešćim tradicionalnim kardiovaskularnim faktorima rizika**V. Ilić¹M. Deljanin Ilić¹, B. Bjelaković², S. Ilić¹, B. Milovanović³

1 Institut za lečenje i rehabilitaciju -Niška Banja, Niška Banja

2 KC Niš, Klinika za dečije interne bolesti-Klinički centar Niš

3 KBC Bežanijska Kosa- Kardiološko odeljenje

P26**Metabolički sindrom -diskomorbiditeti**

D.Vukadinović

N. Vukadinović

KCS, Beograd

P27**Uticaj arterijske hipertenzije na QT disperziju kod bolesnika sa anginom pektoris**V. Stoičkov^{1,2}S Ilić^{1,2}, M Deljanin Ilić^{1,2}, Lj. Nikolić¹, M. Stoičkov¹, P. Babović²,M Golubović³, S. Andonov¹, B. Jončić¹

1. Institut za lečenje i rehabilitaciju „Niška Banja“, Niš 2.

Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu 3. Klinika za vaskularnu hirurgiju, Klinički centar, Niš

P28**Zastupljenost pojedinih faktora rizika u esencijalnoj arterijskoj hipertenziji**

Biljana Krdžić

B.Krdžić, J. Milovanović, D.Celić, S.Lazić, Lj.Popović, B.Mihailović.

Medicinski fakultet Priština sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici,

KBC Priština

P29**Efekte hipokalorijske dijeta mediteranskog tipa na korigovanje hipertenzije kod pacijenta sa metaboličkim sindromom**

V. Rakonjac

Zavod za javno zdravlje Kruševac– savetovalište za ishranu

P30**Markeri inflamacije, gojaznost i arterijska hipertenzija**

D. Marinković, S. Ignjatović, B.Ilić, S.Ilić, Lj. Nikolić, D. Petrović,
Institut za lečenje i rehabilitaciju Niška Banja

P31**Uloga torakalne bioelsktrične impedanse u praćenju efekta Olmesartana na hemodinamske parametre kod hipertenzivnih pacijenata**

Marjanović Marija, Stojanov Vesna*, Branko Jakovljević*,
Vukčević-Milošević Gordana, Subotić Bojana, Vasić Suzana,
Radivojević Nenad

Multidisciplinarni Centar za polikliničku dijagnostiku,
ispitivanje i lečenje poremećaja arterijskog krvnog pritiska
*.Medicinski fakultet Beograd

P32**Dvomesečno praćenju efekta Nebivolola na vrednost arterijskog krvnog pritiska i hemodinamske parametre**

Marjanović Marija, Stojanov Vesna*, Branko Jakovljević*,
Vukčević-Milošević Gordana, Subotić Bojana, Vasić Suzana,
Radivojević Nenad

Multidisciplinarni Centar za polikliničku dijagnostiku,
ispitivanje i lečenje poremećaja arterijskog krvnog pritiska
*Medicinski fakultet Beograd

P33**Analiza hemodinamskih poremećaja kod pacijenata sa esencijalnom arterijskom hipertenzijom**

Marjanović Marija, Stojanov Vesna*, Branko Jakovljević*,
Vukčević-Milošević Gordana, Subotić Bojana, Vasić Suzana,
Radivojević Nenad

Multidisciplinarni Centar za polikliničku dijagnostiku,
ispitivanje i lečenje poremećaja arterijskog krvnog pritiska
*Medicinski fakultet Beograd

P34**Refraktorna hipertenzija- Prikaz slučaja**

Gordana Vukčević-Milošević¹, Mirjana Tomić¹, Jasminka Kostić¹,
Branka Terzić¹, Gabrijela Nikčević³, Nevena Banković⁴, Marija Marjanović¹,
Bojana Subotić¹, Nenad Radivojević¹, Vesna Stojanov^{1,2} .

1 Klinika za kardiologiju, Klinički centar Srbije, Beograd, Srbija

2 Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija

3 Pesmejker centar, Klinički centar Srbije, Beograd, Srbija

4 Zdravstveni centar Surdulica, Surdulica, Srbija

P35**HTA u ambulanti izabranog doktora**

Mirza Kadić

Dom zdravlja Bijelo Polje, Crna Gora

P36**Resistant hypertension in syndrome x - mimicking coronary artery disease or equivalent of coronary artery disease ?**

Zdravković M 1,2, Krotin M1,2, Radovanović S1, Sarić J 1, Zdravković D 1,2, Soldatović I 2,3, Prijić S, Vukomanović V 2,4

1University Hospital Medical Center Bezanijska Kosa, Belgrade-Serbia

2 Belgrade University School of Medicine, Belgrade-Serbia

3 Institute for Statistics and medical Informatics, Belgrade, Serbia

4Institute for Mother and Child, Belgrade, Serbia

P37**Efekti hipokalorijske dijeta mediteranskog tipa na korigovanje hipertenzije kod pacijenta sa metaboličkim sindromom**

V. Rakonjac

Zavod za javno zdravlje kruševac– savetovalište za ishranu

P38**Prognostički značaj Lyon-Sokolow-og zbira i Cornell-ovog proizvoda kod bolesnika sa ehokardiografskom hipertrofijom leve komore**D. Đorđević, I. Tasić, B. Lović, M. Lović, B. Stamenković, S. Kostić, D. Lović
Institut za lečenje i rehabilitaciju „Niška Banja“, Inter Medica – dr Lović**P39****Arterial hypertension and right ventricular function**

A. Šljivić

B. Stojčevski, V. Celić, B. Penčić, A. Majstorović, Z. Ćosić, S. Backović,
I. Ilic-Djordjević.

Department of Cardiology, University Clinical Centre

„Dr. Dragisa Misovic- Dedinje“, Belgrade University School of Medicine

P40**Promene na karotidnim aterijama i dejstvo antihipertenzivne terapije - dvogodišnje praćenje**Dragan Lović¹Vesna Stojanov², Branko Lović¹, Branko Jakovljević³, Dragan Djordjević⁴

1Specijalistička ordinacija InterMedica

2Medicinski fakultet Beograd, Klinički Centar Srbije

3Medicinski fakultet Beograd, Institut za higijenu

4Institut Niška Banja

P41**Arterijska hipertenzija – Metabolički sindrom (MetSy) u svakodnevnoj kliničkoj praksi**

D.Vasić, D.Krstev, M.Stojanović, S.Jovanović-Rakić, I.Djordjević, D.Golubović-Petrović, M.Miljković.

Služba interne medicine, Zdravstveni Centar Aleksinac

P43**Hipertenzija kao prediktor progresije periferne arterijske bolesti kod pacijenata sa dijabetesom tip 2**

Lj.Popović,

M.Zamaklar, M.Dragašević, K.Lalić, D.Drašković Radojković

Klnika za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma, Beograd

P44**Is the history of hypertension an important determinant of an impaired quality of life 5 years after cabg in low-risk patients ?**

Zdravković M 1,2, Krotin M1,2, Radovanović S1, Sarić J 1, Zdravković D 1,2, Soldatović I 2,3, Prijić S , Vukomanović V 2,4

1University Hospital Medical Center Bezanijska Kosa, Belgrade-Serbia

2 Belgrade University School of Medicine, Belgrade-Serbia

3 Institute for Statistics and medical Informatics, Belgrade, Serbia

4Institute for Mother and Child, Belgrade, Serbia

P45**Povezanost tahikardije i oštećenja proksimalnog tubula**

S.Karanović,

M.Fištrek, T.Željčković-Vrkić, M.Laganović, J.Kos, I.Vuković Lela, B.Karanović, M.Bitunjac, D.Jurić, B.Jelaković

Zavod za nefrologiju, arterijsku hipertenziju i dijalizu,

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Klinički bolnički centar Zagreb,

Hrvatska, Opća bolnica „Dr.Josip Benčević“, Slavonski Brod,

Zavod za javno zdravstvo Slavonski Brod, Hrvatska

P46**Rezultati lečenja bolesnika sa arterijskom hipertenzijom, zofenoprilom (ZOFECARD)**

D.Vasić, N.Stanković-Nedeljković, Lj.Petrovic.

Specijalistička ordinacija "INTERMEDIC", Aleksinac

Laboratorija "PRIMALAB", Aleksinac

P47**Most important hypertension risk factors in rural population of Vojvodina**A. Prijić¹M. Zdravković², S. Prijić³, J. Sarić², I. Bilbija⁴

1 KBC «Dr D. Misovic – Dedinje», Belgrade, Serbia

2 KBC «Bezanijska Kosa», Belgrade, Serbia

3 Mother and Child Health Institute «Dr Vukan Cupic», Belgrade, Serbia

4 Institute for Cardiovascular Diseases, Clinical Center of Serbia, Belgrade, Serbia

P48**Hypertension associated with severe obstructive left ventricular hypertrophy in 15 years old boy**S. Prijić¹V. Vukomanović^{1,2}, R. Bogdanović^{1,2}, J. Putnik¹, M. Zdravković³,V. Kuburović¹, N. Stajić¹, S. Ninić¹, J. Kosutić^{1,2}

1 Mother and Child Health Institute «Dr Vukan Cupic», Belgrade, Serbia

2 Faculty of Medicine, University of Belgrade, Serbia

3 KBC «Bezanijska Kosa», Belgrade, Serbia

P49**Relationship between hypertension and inflammation markers in coronary artery disease - what is the role of diabetes ?**S. Radovanović^{1,2}, D. Simić^{2,3}, M. Krotin^{2,3}, M. Zdravković^{2,3},I. Zivanović¹, A. Djoković¹, J. Sarić¹, T. Simić^{3,4}

1 University Hospital Medical Center Bezanijska Kosa, Belgrade-Serbia

2 Clinical Center Serbia, Belgrade, Serbia

3 Belgrade University School of Medicine, Belgrade-Serbia

4 Institute for Biochemistry, Belgrade, Serbia

P50**Liddle syndrome in a Serbian family: the first genetically proven cases in the Southeastern Europe**

V. Kuburović, N. Stajić, S. Ninić, S. Prijić, J. Kosutić,

V. Vukomanović, R. Bogdanović

Institute of Mother and Child Healthcare of Serbia „Dr Vukan Cupic“, Belgrade

P51**Utjecaj arterijskog tlaka i krutosti arterija na bubrežnu funkciju u osoba s intrauterinim zastojem u rastu**

Premužić V1, Laganović M1, Fodor Lj1, Kos J1, Vuković -Lela I1, Karanović S1, Željковиć-Vrkić T1, Dikaž1, Pećin I, Jelaković B1

1 Zavod za nefrologiju, arterijsku hipertenziju i dijalizu,

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Klinički bolnički centar Zagreb, Hrvatska

**Sala III / Hall III
MEDITERAN****Kontinuirana edukacija – Medicinske sestre, tehničari
Program****9.30-10.00 Registracija učesnika, ulazni test**

10.00-10.30 B. Kovačević **Sestrinska nega bolesnika sa
cerebrovaskularnim insultom izazvanim
hipertenzijom**

10.30-11.00 G. Poček **Hipertenzija pod lupom neurovaskularnog
ultrazvuka**
Učešće sestre

11.00-11.30 Pauza

11.30-12.0 G. Isaković **Ehokardiografske promene leve komore kod
Arterijske hipertenzije**

12.00-12.30 M. Pivljanin **Značaj regulisanja pritiska
pri izvodjenju testa
Fizičkim opterećenjem**

12.30-13.0 J. Djurović **Život posle akutnog infarta miokarda**

13.00-13.30 V. Vrtonjić **Učestalost atrijalne fibrilacije kod pacijenata
sa arterijskom hipertenzijom i ugradjenim
pejsmejkerom – delokrug rada
medicinske sestre**

13.30-14.0 Pauza

- 14.00-14.30 R. Filić **Analiza povezanosti dijagnoze arterijske hipertenzije i kompleksnog poremećaja srčanog ritma registrovani Holter monitoringom**
- 14.30-15.0 J. Ivković Djukić **Udruženost sistemskog oboljenja arterijskih retinalnih okluzija**
- 15.00-15.30 M. Bućko **Učešće sestre u dijagnozi arterijske hipertenzije – prikaz slučaja**
- 15.30-16.0 I. Nikolić **Dijabetes Melitus II i arterijska hipertenzija**
- 16.00-16.30 D. Mijailović **Gojaznost i arterijska hipertenzija**
- 16.30-17.00 **Diskusija , izlazni test**

Službeni jezik

Službeni jezik Kongresa je srpski i engleski.

Svečano otvaranje Kongresa

Svečano otvaranje Kongresa je u subotu, 25. februara 2012 u 19.00h u hotelu Continental - sala Atlantic.

Svečana večera

(nije uključena u kotizaciju)

Svečana večera biće organizovana 27. februara 2012, u 20.00h.

Organizator: TA SMART

Mesto održavanja Kongresa

Hotel Continental, Beograd

Radno vreme Kongresa:

25. februar 2012, subota 10.30 - 20.00

26. februar 2012, nedelja 9.00 - 19.00

27. februar 2012, ponedeljak 9.00 - 19.00

28. februar 2012, utorak 9.00 - 14.00

Radni deo Kongresa održavaće se u sledećim salama:

Sala I (Atlantic)

Sala II (Pacific)

Sala III – Poster prezentacije (Mediteran)

Sala III- Usmena izlaganja (Mediteran)

Hol – izložbeni prostor

Izložba farmaceutskih kompanija i medicinske opreme biće organizovana za vreme trajanja Kongresa

Generalni sponzor:

Berlin Chemie - Menarini

Sponzori:

Alkaloid, Sanofi Aventis, Astra Zeneca, Pfizer, Actavis, Pharma Swiss, Boehringer Ingelheim, Servier, BosnaLijek, Merck, Galenika, Bayer Healthcare, Hemofarm, I.C.C –dr Pohl, Dem, Medicina Milošević.

Akreditacija:

III Internacionalni kongres Udruženja za hipertenziju Srbije je akreditovan od strane Zdravstvenog Saveta Srbije na osnovu odluke br. A-1-3903/11. Na osnovu odluke svi registrovani učesnici dobijaju sledeći broj bodova: predavači 15 bodova, a slušaoci 9 bodova.

LANGUAGE

All oral and poster presentations will be in Serbian or English,

OPENING CEREMONY

February 25th, 2012

The opening Ceremony that will take place at 7.00 pm, will be followed by a Welcome Coctail offered to all registred attendees, accompanying persons and the exhibitors at the Continental Hotel.

GALA DINNER

(not included in the registration fee)

February 27th, 2012 at 8.00 pm

A fine dinner will be organized in a beautiful lotation for enjoying together. As a limited number of places is available for this Gala Dinner, only persons with advance booking and payment may be certain of being able to attend. Once seats availability is over, no more reservations will be accepted.

ORAL COMUNICATION

Each presentation will be allowed 10 minutes followed by 5 minutes discussion.

POSTER PRESENTATION

Each poster will be on display throught the Congress, with dedicated viewing time. The poster size is 100 cm(height) and 70 cm (eidth).

The Organizing Secretariat will provide the equipment to post them up and will not responsible for poster that are not removed on time.

AUDIOVISUAL EQUIPMENT

PC data projetion will be availabe in each lecture room.

Slide presentations have to made with Windows Power Point.

Speakers are kindly requested to handle their presentation on CD-rom or USB flash drive- to the Slide center at least 1 hour before their presentation.

MEETING VENUE

Continental Hotel, Belgrade

Working hours of the Congress:

25th February, 2012, Saturday 10.30 a.m. - 8.00 p.m.

26th February, 2012, Sunday 9.00 a.m. - 7.00 p.m.

27th February, 2012, Monday 9.00 a.m. - 7.00 p.m.

28th February, 2012, Thursday 9.00 a.m. - 2.00 p.m.

Working part of the Congress will take place in three halls:

Hall I (Room Atlantic)

Hall II (Room Pacific)

Hall III – Poster presentation (Mediterranean)

Hall III- Oral presentation (Mediterranean)

Hall – exhibition area

EXHIBITION

The exhibition of pharmaceutical and medical equipment will be opened during the scientific program in the hall in front of the Congress hall

MAIN SPONSOR:

Berlin Chemie - Menarini

SPONSORS:

Alkaloid, Sanofi Aventis, Astra Zeneca, Pfizer, Actavis, Pharma Swiss, Boehringer Ingelheim, Servier, BosnaLijek, Merck, Galenika, Bayer Healthcare, Hemofarm, I.C.C –dr Pohl, Dem, Medicina Milošević.

MOBILE PHONES

During scientific sessions mobile phones must be switched off.

CURRENCY

The official currency is Dinar (RSD). Most credit cards including American Express, Diners Club, Visa and MasterCard are accepted.

COMMUNICATION

The international access code for Serbia is +381 and the local area code for Belgrade is 11. The outgoing code is 00 followed by the relevant country code.

LANGUAGE

The official language in Serbia is Serbian, but most people also speak English and/or German.

*Udruženje za
hipertenziju Srbije*
*Serbian Society
of Hypertension*

**VAŽNE ADRESE
IMPORTANT ADDRESSES**

**UDRUŽENJE ZA HIPERTENZIJU SRBIJE
SERBIAN SOCIETY OF HYPERTENSION**
Jovana Ristića 20/2, 18000 Niš • 018.42.94.090
E-mail: draganl1@sbb.rs • www.uhsrb-liga.rs

TA SMART TRAVEL
Svetog Save 43-I, 11000 Beograd • 011.308.7486 • Fax: 011.308.6695
E-mail: smart4@eunet.rs • www.smart4.co.rs